

meget uheldig Valglov, og at selv de, som den Gang var meget imod Gennemførelsen af den nugældende Valglov, maa erkende, at i Retning af at skabe politisk Retfærdighed har den vist sig at være fortræffelig.

Jeg skal herefter sige nogle Ord om Virkningen af Valgloven med Hensyn til Landstinget. Her kan man ikke sige, at den Valglov, vi har, virker tilfredsstillende i Retning af at give hvert Parti, hvad der kan tilkomme det. Bygger man paa Valgmændene, burde Erhvervspartiet, hele Landet taget under eet, have haft et Mandat, men det fik intet, det konservative Folkeparti burde have haft 11, det fik kun 10, det radikale Venstre burde have haft 5, det fik kun 4, Socialdemokraterne burde have haft 16, men fik kun 15, det vil sige, at hvert af disse Partier fik et Mandat for lidt, Venstre fik nemlig akkurat disse 4 Mandater for meget. Dette er Forholdet, naar man tager Valgmændene som Udgangspunkt, men allerede ved Valget af Valgmænd har man begaaet en Uretfærdighed mod de smaa og mindre Partier. Jeg har for 5te Landstingskreds' Vedkommende, den Kreds, hvorfra jeg har mit Folketingsmandat, foretaget en Beregning over, hvorledes det vilde være gaaet med Hensyn til Valgmændene, hvis man ikke havde haft hver Opstillingskreds som et afsluttet Hele for sig, men i Stedet for ligesom ved Folketingsvalg havde haft Amtskredse som et afsluttet Hele. Var man gaaet ud fra dette, vilde Forholdet i 5te Landstingskreds have stillet sig saaledes: Erhvervspartiet skulde have haft 7 Valgmænd, men fik kun 4, det konservative Folkeparti skulde have haft 87 Valgmænd, men fik 84, det radikale Venstre skulde have haft 40, men fik kun 33, Socialdemokratiet skulde have 158 og fik 158, Venstre skulde have haft 347, men fik 359, Indre Mission skulde have haft 2, men fik — mærkelig nok — 3, idet dette Parti jo absolut maa betegnes som et lille Parti. Hvis nu Partierne i 5te Landstingskreds havde faaet, hvad der kunde tilkomme dem, vilde det radikale Parti have faaet et Mandat i denne Kreds, hvad det nu ikke fik. Jeg mener altsaa, at man — stadig under Forudsætning af, at man har det Syn paa Forholdstalsvalgmaaden, at den skal skaffe ethvert Parti, hvad der kan tilkomme det — med Rette tør sige, at den Valglov, vi har, for Landstingets Vedkommende er meget langt fra at være fuldkommen. Da den højtærede Indenrigsminister har lovet os, at der skal

blive nedsat en Kommission til Behandling af hele Valglovsspørgsmaalet, nærer jeg den Forventning, at een af de Opgaver, denne Kommission vil stille sig, vil blive den at lave Valgloven saaledes, at hvert Parti ogsaa i Landstinget kan faa, hvad der tilkommer det.

Med Hensyn til det foreliggende Forslag har jeg ikke meget at sige. Tanken har jo været at dele det sønderjydske Omraade i 2 Storkredse, og det forekommer ogsaa mig, at der kunde være en Del, som talte derfor, bl. a. dette, at man ikke skal tilstræbe, at denne specielle Del af Danmark paa noget Omraade skal føle sig som et samlet Hele, som noget for sig. Paa den anden Side kan der ikke være Tvivl om, at Forholdsmæssigheden bedst sker Fyldest, naar Kredsen bliver saa store som muligt, og set fra dette Synspunkt maa jeg erkende, at det er heldigt, at Omraadet bliver gjort til een Storkreds i Stedet for 2. Naar saa yderligere dertil kommer, at de sønderjydske Repræsentanter alle som een har ønsket denne Ordning, vil vi fra vor Side naturligvis ikke modsætte os dette.

Med Hensyn til Landstingsvalget har den ærede Ordfører for Socialdemokratiet jo allerede peget paa, at den Omstændighed, at man lægger det sønderjydske Omraade ind under 5te Landstingskreds, bevirker, at denne Kreds bliver saa langt den største i Landet. Ligesom den ærede Ordfører for Socialdemokratiet er ogsaa jeg af den Opfattelse, at det i og for sig er meget heldigt, at de forskellige Omraader er saa store som muligt, idet Uretfærdighederne fornuftigvis derved bliver mindre. Jeg vil i denne Forbindelse nævne, om det egentlig er rigtigt vedblivende at have et Omraade som Bornholm liggende som en Landstingskreds for sig. Det forekommer mig, at man netop herigennem skaber en unaturlig Separatisme. Ogsaa den fynske Landstingskreds forekommer mig at være for lille, og jeg vil haabe, at man, naar man kommer til at revidere Valgloven, da vil se at komme bort fra disse Smaaomraader. Jeg kan for Bornholms Vedkommende ikke tænke mig andet, end at alle andre Partier end netop det ene, der faar sin Repræsentant valgt, helst saa, at Øen blev lagt ind under et andet Omraade, saaledes at de partipolitisk set kunde nyttiggøre deres Stemmer. Jeg nærer nemlig den Tro, at de bornholmske Valgmænd først og fremmest føler sig som Danske, derefter, politisk set, som tilhørende det Parti, de nu en Gang